

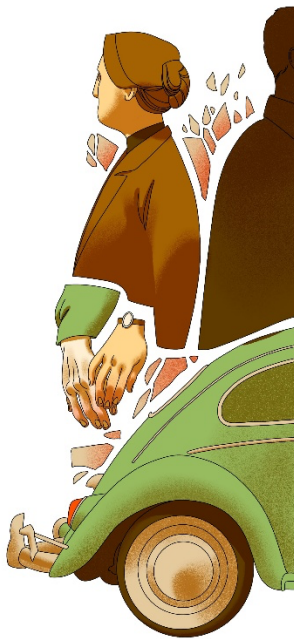
Zora del Buono gaat op zoek naar de man die haar vader doodreed en stuit op onthutsende herinneringen

Op haar 60ste gaat Zora del Buono op zoek naar ‘de doder’ van haar vader, de man die frontaal op hun groene Volkswagen Kever botste. Pervers, vindt ze, dat ze gaandeweg steeds meer genegenheid gaat voelen voor de man.

Dit artikel is geschreven door [Sasja Janssen](#)

Gepubliceerd op 5 maart 2026, 15:03

Op een meidag in 1963 (‘alles groent’), Zora del Buono is pas acht maanden oud, haalt een knalrode Chevrolet bij een doorgetrokken streep in een bocht een span paarden in en botst frontaal op de lindegroene VW Kever van haar oom. Haar vader, Manfredi del Buono, een 33-jarige arts, is de bijrijder.

Bron Avalon Nuovo

Hij is op slag dood, zijn zwager overleeft het ongeluk en lijdt zijn leven lang aan een schuldgevoel. ‘Lindegroene VW Kevers waren er veel. (...) Het is een auto waar je graag naar kijkt, vrolijk, een brommend kleurig beestje, voor veel mensen was het hun eerste auto, een vrijheidsbelofte; voor ons was het de dood.’

Architect en schrijver Zora del Buono, dochter van een Italiaanse vader en Zwitserse moeder, is 60 als ze zich afvraagt waarom ze uitgerekend nu de zoektocht naar ‘de doden’ van haar vader, van wie ze alleen de initialen E.T. kent, op zich neemt. Is het omdat haar moeder, die haar hele leven zweeg over het ongeluk (‘zwijgen is dodelijk’) dementerend is, waardoor ze haar afkeurende blik niet meer hoeft te verdragen, ‘niet haar uitspraak: *abhögle* (afvinken, streep eronder)’?

Haar ooit zo autonome moeder, die elke keer als haar dochter de kamer in het verzorgingstehuis verlaat vraagt: ‘*Ben ik nu muusbeiallei?*’ Is het vanwege die dementie dat Zora del Buono zich net als haar moeder ook fundamenteel eenzaam voelt, en hoopt via dit boek dichterbij haar vader te komen?

Onthutsend

Sommige herinneringen zijn onthutsend. Haar moeder (met ‘mama’ aangeduid in de scènes in het verzorgingstehuis, verder altijd met het afstandelijke ‘moeder’) die als jonge weduwe niet meer werd uitgenodigd voor etentjes: ‘*met jou erbij klopt de tafelschikking niet.*’

Of de herinnering aan de pastoor die als voorbereiding op het vormsel – Zora is dan 14 – een film opneemt en haar cast als overlevende van een auto-ongeluk, waarbij ze achter het stuur van een VW Kever zit, met ketchup op haar gezicht, terwijl iedereen in haar omgeving van hun geschiedenis wist.

Of de beschrijving van de tijd van de *Überfremdungsinitiative*, een volkspetitie waarin gesteld werd dat het aantal buitenlanders in Zwitserland maximaal 10 procent mocht bedragen. Zora is dan 8 jaar en om de Italiaanse bouwvakkers een hart onder de riem te steken – want medeleerlingen gooien stenen naar hun barak – schuift ze een briefje in de kier van hun raam, waarin ze zich verontschuldigt voor de hele natie.

Tientallen jaren later wordt ze zelf bruusk afgewezen als ze telefonisch solliciteert naar een bijbaantje in een restaurant: ‘*Ich Stelle ken Usländer ii, Tschingge echo nar nöd.*’ *Tschingge*, spaghettivreter, scheldnamen voor Italianen.

E.T.

Nadat E.T. een licht vonnis was opgelegd (200 frank boete en geen gevangenisstraf, hoewel later bleek dat hij jarenlang een schadevergoeding aan haar moeder had afbetaald), schreef een collega van Manfredi een boze brief aan de krant.

We komen te weten dat de officier van justitie niet eens bij de zitting aanwezig was, waarschijnlijk omdat het slachtoffer een Italiaan was. E.T., bang dat hij herkenbaar was, wilde de krant aanklagen. Dan vindt de schrijver in de inventaris van de nalatenschap van haar vader opeens de naam van 'de doder': Ernst Traxler.

De naam Traxler komt in Zwitserland 91 keer voor. Zou hij nog leven? Zou hij ooit hebben geprobeerd te achterhalen hoe het leven van haar en haar moeder was verlopen? Droeg hij altijd zijn dode met zich mee?

Queeste

Op journalistieke maar tegelijkertijd ook intuïtieve wijze knoopt de schrijver herinneringen, familiegeschiedenissen, scènes in het verzorgingstehuis, verhaalfragmenten, essayistische passages, gesprekken met vrienden, statistieken, gerechtelijke stukken en feitelijkheden aan elkaar.

In haar queeste naar E.T. raakt ze fundamentele, existentiële en geëngageerde thema's aan: vreemdelingenhaat, homofobie, heksenjacht, queerness, Zwitserse bekrompenheid en burgerlijkheid, communisme, autofetisjisme, verkeersdoden, vaderloosheid, adoptie en andere grote thema's als rouw, schuld, vergeving, verzoening, hechting.

Langzamerhand trekt ze Traxler steeds meer haar eigen wereld in, deze man van wie iedereen zegt: *dä Traxler isch eine vo de Guete gsii*.

Ze begint te vermoeden dat hij gay is (al kan niemand dat bevestigen), net als zij, en een hondenliefhebber, net als zij. En zo ruilt ze haar woede in voor genegenheid, waarmee ze meer grip krijgt op de rouw om haar vader, al constateert ze dat 'de enige die ik nader ben gekomen Ernst Traxler is. Pervers ergens'.

De schrijver hoopt dat haar verhaal over een ontbrekende ouder universeler is dan ze aanvankelijk dacht en dat de lezers door haar boek hun eigen belevingen opnieuw kunnen bezien.

Ja, ook ik denk aan mijn eigen dode vader, die op zijn 60ste stierf, de leeftijd van Zora del Buono nu. Ook ik word door de vele doden in het boek herinnerd aan mijn eigen sterfelijkheid.

Toch is er iets wat me op afstand houdt. Is het de zoektocht zelf die me niet zo interesseert en die een soort jachtig lezen in gang zet: leeft E.T. nog, ontmoeten ze elkaar? Is het de beschrijvende, zakelijke toon? Natuurlijk dien je een boek te lezen volgens de wetten die het over zichzelf afroept, maar juist vanwege het persoonlijke onderwerp wil ik me meer kunnen verbinden met het hoofdpersonage. Met name de schaarse fragmenten uit verhalen die ze eerder hierover publiceerde, raken me, zoals wanneer ze opeens de stem van haar vader 'voelt' in een bos met oeroude mammoetbomen, en voor het eerst huilt om hem, wiens stem ze nooit heeft gehoord. Had hij laatste woorden, vraagt ze zichzelf af. De mijne wel: 'We zullen altijd van je blijven houden.'

En dan het woord *muusbeiallei*, dat de grootst mogelijke eenzaamheid uitdrukt: *mausbeinallein*, analoog aan het Hoogduitse *mutterseelenallein*: moederziel alleen. Een woord dat ik nooit meer zal vergeten, zo klein, bijna lieflijk, zo verlaten tegelijk. Uiteindelijk zijn we allemaal alleen met onze doden en onze sterfelijkheid.

Zora del Buono: *Vanwege hem*. Uit het Duits vertaald door Michel Bolwerk. Meulenhoff; 208 pagina's; € 22,99.

Zora del Buono. Bron Yvonne Böhrer